

MONETA

FINLANDIAE

Suomen Monetan asiakaslehti 2/2014

Kiekkolegenda
yhteistyöhön
Monetan kanssa

Suomen Monetan ja
Sotiemme Veteraanien
keräyskampanjalla
on kerätty apua
veteraaneille jo noin
100 000 euroa

Suomen Markka 150 vuotta

- näyttävän kokoinen muistolyönti

Keihäänheiton Euroopan mestari **Antti Ruuskanen** on saanut oman kultaharkkonsa. Lue lisää, s. 21

Teemu Selänne -kultaharkkojen ostajaa hemmotellaan myös Teemu Selänne -kirjalla. Siv. 10

Maamme juhlarahatarjonta on loppuvuonna erityisen kiinnostava, s. 14

Tässä numerossa:

Pääkirjoitus	3
Keräyskampanjalla saatu apua Veteraaneille jo 100 000 euron verran	4-7
Suomen Monetan ja Sotiemme Veteraanien keräyskampanjalla tuetaan veteraanien selviytymistä arjessa.	
Suomen markka 150 vuotta	8-9
Teemu Selänne, yhteistyössä Suomen Monetan kanssa	10-11
Ennakotietoa uusista Teemu Selänne -tuotteista	
Viimeinenkin Baltian maista siirtyy euroihin.	12
Esittelyssä Liettun uudet eurokolikot	
Ajan tasalla	13-20
Tietoa ja tapahtumia keräilymaailmasta	
Keihäänheittäjä Antti Ruuskaselle oma kultaharkko	21-22
Terveisiä Moneta-tiimin urheilijoilta	23
Uudet luontoaiheiset rahakirjeet.	24-25
Presidentti Ahtisaarelle luovutettiin hänen kunniaakseen lyöty kultaraha	26-27
Viralliset Ferrari-kultarahat vihdoinkin täällä	28-29
Svensk resumé	30-31

Presidentti **Martti Ahtisaarelle** luovutettiin hänen nimikkorahansa, s. 26

Julkaisija
Suomen Moneta

Päätoimittaja
Janne Häkkinen

Toimitussihteeri
Sari Raki
sari.raki@nordicmoneta.fi

Toimittaja
Päivi Rantanen
paivi.rantanen@nordicmoneta.fi

Toimituksen osoite
Suomen Moneta
PL 770, 00101 Helsinki

Lehden taitto
Tiina Nevalampi / Hansaprint Oy

Paino
Hansaprint Oy

Suomen Monetan asiakaspalvelu
puh. 010 80 80 40* käytössä 24 tuntia / vrk
(henkilökohtaista palvelua ma-pe klo 8–18)

Internet-sivustomme palvelee 24 tuntia / vrk
www.suomenmoneta.fi

Tiedustelut ja tilaukset
myös sähköpostitse
info@suomenmoneta.fi

Moneta Finlandiae lähetetään
Suomen Monetan asiakkaille.

**SUOMEN
MONETA**

info@suomenmoneta.fi
www.suomenmoneta.fi

Suomen Moneta on Oy Nordic Moneta Ab:n
virallinen aputoiminimi.

* Puhelun hinta lankaverkosta 0,0821 €/puhelu + 0,059 €/min ja
mobiiliverkosta 0,0821 €/puhelu + 0,159 €/min

Suomalaista sankaruutta

Heti ensimmäiseksi esitän suuret kiitokset kaikille Talvisodan hengessä -kampanjaan osallistuneille. Kyseinen kampanja on edelleen käynnissä, joten vielä ehtii mukaan auttamaan sotiemme sankareita. Lehdessämme kerrotaan kuinka vauhdikkaasti tukea on veteraaneille kertynyt, nyt jo yli 100 000 euroa.

Sotiemme veteraanien sankariteot ovat vailla vertaa, sen tunnustavat myös nuoremmat polvet. Nykypäivän arkeen kuuluu myös toisenlaisia sankaruutta – suomalaiset huippu-urheilijamme edustavat maattamme kansainvälisillä areenoilla ja vahvistavat suomalaisten identiteettiä esimerkillisellä tavalla. Urheilun saralla yksi suurimmista suomalaissankareista on jääkiekkoilija Teemu Selänne.

Teemu Selänteen huikeaan NHL-uraan mahtui mm. arvostettu Stanley Cupin voitto vuonna 2007. Vuosien varrella ”suomalainen salama” tehtiin lukuisia ennätyksiä, joista osa on edelleen rikkomatta. Teemu nähtiin moneen kertaan myös Leijona-paidassa – sisukkaalla asenteella ja hurjilla tehoilla.

Maajoukkuepelinsä Sotshin olympialaisiin päättänyt Selänne jättää taakseen myös NHL-kaukalot ja keskittyy hyväntekeväisyyteen. Vasta solmitun sopimuksen myötä Suomen Moneta saa loppuvuoden kuluessa yksinoikeudella myyntiin sporttisia Teemu Selänne -keräilytuotteita. Asiakkaanamme sinullekin tarjoutuu tilaisuus tehdä hyvää, sillä osa myyntituloista ohjataan suomalaisen urheilun tukemiseen.

Suomalaiset ovat urheilukansaa, eivätkä keräilijät tee siinä poikkeusta. Urheiluaiheiset keräilytuotteet kasvattavat suosiotaan vuodesta toiseen. Ja juhlistavaa onkin riittänyt varsin mukavasti. Zürichissä EM-kultaa keihästännyt Antti Ruuskanen sai syksyllä oman kultaharkkonsa ja kertoo lehdessä tunnelmistaan. Samalla saat terveiset muiltakin Moneta-tiimiläisiltä.

Ystävällisin terveisin

Janne Häkkinen
Suomen Moneta, maajohtaja

Toivotamme kaikille Moneta-lehden lukijoille

Rauhallista joulua ja

onnellista uutta vuotta!

Suomen Monetan ja Sotiemme Veteraanien keräyskampanja on jo tuonut yli 100 000 euroa veteraaneille – ja kampanja jatkuu

**SOTIEMME
VETERAANIT**
VETERANERNA FRÅN VÅRA KRIG

”Emme keräisi senttiäkään rahaa, jollei rahoille olisi tarvetta”, sanoo Veteraanivastuu ry:n puheenjohtaja Matti Niemi.

Suomen Monetan ja Sotiemme Veteraanien uudentyyppinen keräyskampanja on saanut suomalaiset hyvin liikkeelle.

”Muutamassa kuukaudessa olemme jo keränneet 115 000 euroa veteraaneille, ja kampanja jatkuu koko vuoden, joten vielä ehtii mukaan autamaan”, Suomen Monetan maajohtaja **Janne Häkkinen** sanoo.

Kampanjassa Suomen Moneta ja Sotiemme veteraanit tarjoavat suomalaisille mahdollisuuden tilata ilmaisen muistomitalin Talvisodan 75 -vuotis-

Kerimäen hotelli Herttuan pihalla, kuvassa vasemmalta oikealle: Suomen Monetan maajohtaja Janne Häkkinen, sotainvalidi Juhani Sääski, Savonlinnan seudun Sotaveteraanien puheenjohtaja Jaakko Lindell, talvisodan veteraani Veikko Laukkanen, jatkosodan veteraani Aulis Ikonen, Kerimäen rintamaveteraanien puheenjohtaja Seppo Häyrinen, Raili Ikonen ja Veteraanivastuu ry:n puheenjohtaja Matti Niemi.

merkkivuoden kunniaksi. Tilauksen yhteydessä jokaisella on halutessaan mahdollisuus vapaaehtoisesti tukea sotiemme veteraaneja suoraan, itse valitsemallaan summalla.

”Itse ilmaismitalista emme lahjoita veteraaneille mitään, tosin makamme mitalin tuotantokustannukset. Ilmaismitalin avulla nostamme kuitenkin aiheen vahvasti esille, samalla kun tarjoamme suomalaisille mahdollisuuden auttaa vapaaehtoisella lahjoituksella”, Janne Häkkinen kertoo.

Sotiemme veteraanit tarvitsevat edelleen apua

Sotiemme Veteraanit ovat iloisia siitä, että Suomen Monetan kanssa yhteistyössä järjestetty kampanja on päässyt niinkin hyvin alkuun ja että suomalaiset edelleen ymmärtävät veteraanien avun tarpeen.

”Yhä useammin törmää nykyään väitteeseen, että sotiemme veteraaneilla olisi jo ihan riittävästi rahaa, mutta näin ei suinkaan ole. Emme keräisi senttiäkään rahaa, jos ei rahoille olisi tarvetta”, Veteraanivastuu ry:n puheenjohtaja **Matti Niemi** tyrää huhuja.

Korkeasta iästään huolimatta kahdeksan kymmenestä veteraaneista asuu edelleen omassa kodissaan ja yli puolet heistä saa eläkettä, joka on noin 700–1 000 euroa kuukaudessa.

”Saadulla tuotolla avustetaan hoito- ja lääkekuluissa, hankitaan apuvälineitä sekä järjestetään virkistystoimintaa ja kuntoutusta”, Niemi kertoo.

Suomen Monetan omia tukimuotoja on useita, aina tuotteiden myynnistä saaduista tuotoista yhteisiin keräyskampanjoihin.

Kaikkiaan Suomen Monetan ja Sotiemme Veteraanien yhteistyöstä on kertynyt tukea jo melkein 2 miljoonaa euroa ja tämän kampanjan virallinen keräystavoite on 150 000 euroa.

”Apua tarvitaan edelleen ja niin kauan kuin Sotiemme Veteraanit haluavat meidän auttavan ja tarvitsevat meidän apuamme, niin kauan tuleme myös näissä keräysasioissa olemaan mukana”, Suomen Monetan maajohtaja Janne Häkkinen toteaa.

Tutustu kampanjaan:

www.talvisodanhengessa.fi

Korkeasta iästään huolimatta kahdeksan kymmenestä veteraaneista asuu edelleen omassa kodissaan ja yli puolet heistä saa eläkettä, joka on noin 700–1 000 euroa kuukaudessa.

Mitä kerätyillä rahoilla tehdään?

Keräysvaroilla avustetaan etupäässä pienituloisten (bruttotulot alle 1000 euroa/kk) sotiemme veteraanien, heidän puolisoitensa, leskiensä sekä so-
taleskien kotona asumista.

Tuotolla avustetaan tarpeissa, joihin keräyslupa on myönnetty. Eri liitoilla tuoton käyttö painottuu eri tarpeisiin, mutta kaikkia koskevia luvan mukaisia käyttökohteita ovat avustajatoiminta, kuntoutus ja kuntoliikunta, virkistystoiminta, kunto- ja virkistyskurssit. Lisäksi apuvälineiden kuten silmälasien

ja rollaattoreiden hankinta, pienimuotoiset asuntojen korjaukset, pesutilojen kunnostaminen ikäihmisten tarpeita vastaaviksi, hieronta ja jalkahoidot, sekä kotiapu kuten ikkunoiden pesu ja siivous kuuluvat avun kohteisiin. Vuosien 2012–2013 Sotiemme Veteraanit -keräyksen tuotolla avustettiin veteraanien ja sotainvalidien erilaisia tarpeita yli 50 000 kertaa. Valtaosa oli erilaisia kotiin vietyjä palveluita.

Lähde: www.sotiemmeveteraanit.fi

Halkaisija: 38,6 mm
Paino: 26 g
Lyöntimäärä: 150 000 kpl

TALVISODAN HENGESSÄ
YHDESSÄ JA YLPEÄNÄ

”Talvisota, niin kuin muukin sota, jättää varmasti jokaiselle siellä olevalle ja olleelle oman jälkensä”

Suomen Moneta luovutti talvisodan muistomitalin sotiemme veteraaneille

Savonlinnalainen sotainvalidi Juhani Sääski.

Sodan jättämät traumat

Savonlinnalainen sotainvalidi **Juhani Sääskellä** on rajuja kokemuksia ja muistoja sodasta.

Jatkosodassa 1944 Sääski haavoittui, ja jäi yksin vihollisten linjojen taakse, ennen kuin onnistui livahdamaan takaisin omiin joukkoihinsa.

”Sodasta jäi erittäin vahvoja muistoja jotka ovat palautuneet takaisin uniin kauan sen jälkeen, aina viime vuosiin. Mistään terapiastakaan ei ollut sotien jälkeen kyse, vaan piti pärjätä omillaan. Tämän lisäksi meitä sotaveteraaneja ei hirveästi kunnioitettu sotien jälkeisinä vuosina”, Juhani toteaa.

Aulis ja Raili Ikosella on vahvoja muistikuvia Suomen sodista. Kun venäläiset hyökkäsivät, Raili joutui lähtemään kodistaan Kivennavan Joutselästä. Joutsella oli vain kolmen kilometrin päässä Mainilasta, joka on tuttu Mainilan laukauksista.

”Kaikkea täytyi jättää sinne. Olin halunnut ottaa nukan mukaan,

mutta äiti sanoi, että ei, se jätetään ikkunalle odottamaan, saat sen kun tulet takaisin”, Raili kertoo.

Takaisin ei kuitenkaan koskaan menty. Talo poltettiin heti kun venäläiset rupesivat tulemaan.

”Aina piti olla melkein matkan päällä. Taas lähdetään tästä pakoon, ja pitää mennä evakkoon tuonne, se oli jatkuvaa menemistä. Sen takia minua eivät matkat pelota enää mitenkään. Olen aina valmis kuin partiopoika.”

Railin isä oli sodassa ja muu perhe koostui lähinnä äidistä ja sisaresta.

”Minulla ei ollut isoäitiä tai isoisää kummaltakaan puolelta. Äitini oli venäläinen ja isä oli inkeriläinen. Mutta sillä tavalla se meni vaan”, Raili toteaa.

Floridassa asuva Suomen sotaveteraani Aulis Ikonen ja hänen puolisonsa Raili Ikonen.

Armeijaan erehdyksessä

Railin mies Aulis Ikonen liittyi Suomen armeijaan 1941. Hän joutui sinne erehdyksessä koska hänen syntymävuodeksi oli merkattu 1923, vaikka hän olikin syntynyt vasta 1925.

”Kerroin kyllä vanhemmille, mutta itse halusin mennä armeijaan, kos-

ka halusin taistella isänmaan puolesta”, Aulis sanoo.

Kun kaksoisveljeltä tuli kirje jossa luki, että jos nyt kerrot totuuden, niin pääset kauppaopistoon opiskelemaan, niin Aulis kertoi syntymävuotensa ja pääsi 1942 takaisin kotiin.

Seuraavana vuonna 1943 huhtikuussa piti kuitenkin mennä takaisin, koska vuonna 1925 syntyneet joutuivat silloin palvelukseen. Keväällä 1944 Aulis pääsi upseerikouluun, joka kuitenkin keskeytettiin kun tilanne tuli vakavaksi.

”Länsikannakselle jouduttiin ja sitten sinne Kellomäen suuntaan, ja sitten kun alkoi sen kovan ryntäyksen, niin alkoi kovan keskityksen heti, ja kaikki ne suuret tykit menivät sitten sen tien. Tykkitaistossa tuli täysosuma minun korsuuni ja jäin hirsien alle. Ajattelin jo, että nyt tämä loppui tähän. Muuta huutelin sieltä apua, ja siellä sitten ohikulkeva ryhmä kuuli sen avunhuudon ja kaivoi minut esille”, Aulis kertoo.

Vaikka Aulis onkin sodan jälkeen asunut enimmäkseen ulkomailla, Yhdysvalloissa, hän vierailee mahdollisimman usein veteraanikuntoutuksessa Herttuan kuntoutuskeskuksessa Kerimäellä.

”Suomi on käsitellyt ulkomailla asuvia sotiemme veteraaneja yhtä hyvin kuin Suomessa asuvia”, Aulis sanoo.

Radiomiehelle syntyi himo tappamiseen

Savonlinnasta kotoisin oleva talvi- ja jatkosodan veteraanilla **Veikko Laukkasella** on hieman erilainen sotatarina kerrottavana.

Laukkanen lähti talvisotaan vapaaehtoisena sodan alkuun 1939, ja siitä alkoi monen vuoden palvelus Suomen armeijassa, talvisota ensin,

sitten pieni tauko ja sitten oli jatkosodan aika.

”Minut koulutettiin talvisodan aikana radiomieheksi ja jatkosodan ajan olin sitten radiomiehenä päämajaradiopataljoonassa”, Veikko Laukkanen kertoo.

Talvi- ja jatkosodan veteraani
Veikko Laukkanen.

Laukkanen sanoo, että vaikka hän ei ollutkaan rintamalla, niin talvisota kuten muukin sota, jättää jokaiselle siellä olevalle oman jälkensä.

”Minulla oli ase niin kuin muillakin, vaikka olin uskon tielle lähtenyt, ja ajattelin, että pitää minunkin jotain sotasaalista saada. Lähdin siis metsälle kivääri mukanani ja siellä näin erään puun oksalla teeren. Minulle syntyi himo tappaa, ampuu, saada sotasaalista, ja niinhän tulin sitten kämpille sotasaalis mukanani”, Laukkanen kertoo.

Teksti ja kuvat: Håkan Forsgård

Yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa:

Suomen kansa taisteli – Talvisodan hengessä

Talvisodan 75-vuotismerkkivuoden innoittamana Suomen Moneta kokosi yhdessä Sotiemme Veteraanien kanssa uudentyypin keräilyharkkokokoelman. Kullattujen harkkojen erikoisuus on niitä koristava autenttinen sota-ajan valokuva.

Suomen taistelu vapaudettaan jatkui syksystä 1939 aina kevääseen 1945 saakka – pieniä hengähdystaukoja lukuun ottamatta. Lujilla olivat paitsi rintamalla ääriolosuhteissa isänmaattamme puolustaneet sotilaat, myös jokapäiväistä arkea kotirintamalla pyörittäneet siviilit.

Kattava uutuuskokoelma nostaa sota-ajan tapahtumia esiin monesta eri näkökulmasta. Nostalgisten S. A. arkiston valokuvien siivittämänä tunnelma tiivistyy kerta kerran jälkeen – nykysuomalainen voi vain ihmetellä miten kansakuntamme on kaikesta selvinnyt.

Kullattujen harkkojen mukana seuraa aiheeseen liittyviä taustatietoja ja mielenkiintoisia tarinoita. Ajoittain mukaan liitetään myös haastatteluja ja henkilökuvia. Kokoelman kerääjälle toimitetaan lisäksi keräilykotelo ja kätevä kansio – ilman eri veloitusta.

Keräilyharkkoissa on Sotiemme Veteraanien logo ja myyntituotosta ohjataan osa apua tarvitsevien veteraanien tukemiseen.

Lisätiedot ja tilaukset Suomen Monetan asiakaspalvelusta tai suoraan netistä
www.suomenmoneta.fi/suomenkansataisteli

Harkkojen tekniset tiedot:

Koko:	35 x 60 mm
Paino:	51 g
Materiaali:	messinki
Kultaus:	24 karaattia (99,9 %)
Lyöntimäärä:	10 000 kpl / kuva-aihe

Markan taival Venäjän vallan ajalta euron tuloon saakka

Suomen metallimarkan historia

Kukapa olisi yli 150 vuotta sitten uskonut, miten suuri merkitys Suomen markalla olisi vielä tänäkin päivänä. Suomen markka on jo kadonnut ajan hämärään, mutta sen muisto itsenäisyytemme symbolina ei katoa koskaan.

Suomen markka syntyi Krimin sodan jälkimainingeissa vuonna 1860. Oman valuutan saaminen oli pienoinen ihme, sillä sekä Suomen tuleva kenraalikuvernööri Platon Rokassovski että Venäjän keisari Aleksanteri II vastustivat aluksi hanketta.

Krimin sodan taloudelliset tuhot

Suomi olisi tuskin saanut omaa valuuttaa ilman vuosina 1853–1856 käytyä Krimin sotaa. Sota teki runsaasti tuhoa Venäjän keisarikunnan taloudelle – Venäjä joutui lisäämään seteleiden tuotantoa ja luopumaan hopeakannasta. Myös Suomen piti lopettaa seteleiden lunastaminen hopealla. Suomi siirtyi paperirahakantaan ja hopeiset vaihtorahat hävisivät kierrosta. Ongelmana oli, että kaikkien oli pakko ottaa vastaan seteleitä niiden nimellisarvosta, vaikka rahojen kurssi hopeaan ja ulkomaan rahaan verrattuna laski.

Eniten hopearuplan inflaatiosta kärsivät kauppiat, jotka vetosivat senaattiin vaatien tilanteen korjaamista. Joulukuussa 1859 Suomen senaatti esitti, että venäläiset setelit olisivat jatkossa käyviä Suomessa nimellisarvon sijaan todellisesta arvostaan. Yksi perusteluista oli, että venäläiset setelit olivat liian suuria köyhälle Suomelle. Keisari Aleksanteri II ei taipunut senaatin ehdotukseen vaan määräsi asi-

an tarkastettavaksi Suomen asiain komiteassa.

Kenraali Rokassovski – keisarin suosikki

Komiteaan kuulunut Suomen tuleva kenraalikuvernööri Platon Rokassovski oli ehdotuksen koväänisimpiä vastustajia. Rokassovski laati 12 sivua pitkän vastalauseen, jossa hän vähäteli Suomen tilannetta – hänen mukaansa ongelmat olivat väliaikaisia eivätkä johtuneet venäläisistä rahoista. Rokassovski kuitenkin myönsi, että koska asia oli noussut niin suureksi Suomessa, täysin kieltävän vastauksen antaminen olisi aiheuttanut tyytymättömyyttä. Lisäksi pienempi ruplaan kiinteässä yhteydessä oleva rahayksikkö herätti kiinnostusta. Niinpä asian valmistelu annettiin senaatin tehtäväksi.

1 mk 1864-1915
Halkaisija: 24 mm
Paino: 5,18 g
Materiaali: 86,8 % hopeaa

”Sataikko” vai ”omena”?

Helmikuussa 1860 Suomen Pankki esitti uutta valuuttaa koskevan lausunnon, jonka mukaan uudeksi rahayksiköksi tulisi neljännesruplan arvoinen mark, joka jakautuisi sataan osaan. Innostuneet kansalaiset ehdottivat puolestaan rahan nimeksi mm. ”sataikkoa”, ”valiota” ja ”julkiota” – ehdotuksiin kuuluivat myös hieman eri-

koisemmat ”orava” ja ”omena”. Lopulta nimiksi valikoituivat senaattori Selim Ekbomin ehdottamat markka ja penni. Senaatti teki asiasta päätöksensä 30. maaliskuuta ja keisari allekirjoitti muutettua rahayksikköä koskevan ilmoituksen 4. huhtikuuta. Suomen markka oli syntynyt.

Suomen suuriruhtinaskunnan metallimarkat

Suomen ensimmäiset markat olivat seteleitä. Metallimarkkojen piirustuksia saatiin odottaa toukokuuhun 1861 saakka. Samana vuonna vahvistetuista yhdeksästä nimellisarvosta otettiin käyttöön vain seitsemän. Valitut nimellisarvot olivat hopeiset 1 markka, 2 markkaa, 50 ja 25 penniä sekä kupariset 1, 5 ja 10 penniä. Varsinainen rahanlyönti alkoi vastavalmistuneessa Suomen Rahapajassa vuonna 1864. Metallimarkkojen piirustukset laati venäläinen taiteilija Aleksandr Fadejev, joka työskenteli tunnetun numismaatikon valtioneuvos Bernhard von Koehnen alaisuudessa.

Hopearahojen etusivulla on kaksipäistä kotkaa kuvaava valtakunnanvaakuna, jonka rintakilvessä näkyy pieni Suomen leijonavaakuna. Kuparirahojen etusivulla on keisarin nimikirjain, keisarinkruunu sekä koristenuha. Rahojen takasivulla on 5 ja 1 pennin rahoja lukuun ottamatta tammenlehväseppelä. Kansalaishyveitä symboloiva tammi voidaan nähdä viittauksena Suomen epäitsenäiseen asemaan. Metallirahat eivät kokeneet mittavia muutoksia ennen itsenäistymistä.

1 mk 1921-1940
Halkaisija: 21/24 mm
Paino: 4,0/5,18 g
Materiaali: Kuparinikkeli

Vuoden 1865 rahareformi

Koko Suomen markkaa koskeva hanke oli lähtenyt liikkeelle hopeakan-
nan käyttöönötosta – tämä toteutui
vuoden 1865 reformin myötä. Täy-
sipitoinen suomalainen ja venäläinen
hopearaha tulivat Suomen ainoiksi
laillisiksi maksuvälineiksi. Reformi
ei osoittautunut kuitenkaan pysyväksi
ratkaisuksi, sillä hopean hinta kääntyi
maailmanmarkkinoilla laskuun. Niin-
pä Suomessa vahvistettiin elokuus-
sa 1877 uusi kultakantaan siirtymis-
tä koskeva rahalaki, joka tuli voimaan
vuoden 1878 alusta. Samana vuonna
maassamme ryhdyttiin lyömään 10 ja
20 markan kultarahoja.

Kauan kaivattu itsenäisyys

Venäjän keisarikunta hajosi vuonna
1917 tapahtuneen helmikuun vallan-
kumouksen myötä. Keisarikunnan ha-
joaminen näkyi myös Suomen rahois-
sa, sillä kaikkien rahojen etusivulle tu-
li ikuistaa valtakunnanvaakuna ilman
keisarillisia tunnuksia. Vuoden 1917
joulukuussa Suomi sai kauan kaivatun
itsenäisyytensä. Uusi valtio oli haas-
teiden edessä. Voimakas inflaatio vai-
keutti rahaoloja, minkä lisäksi Suomi
ajautui sisällissotaan.

Itsenäisyysajan ensimmäisten me-
tallirahojen tyypit vahvistettiin tou-
kokuussa 1918. Rahojen lyömiseen ei
voitu käyttää jalometalleja maailman-
sodan aiheuttaman inflaation vuoksi,
joten rahat valmistettiin kuparista ja
kuparinikkelistä. Kaikkiin rahoihin
ikuistettiin Suomen leijona. Leijona
esiintyy myös 100 ja 200 markan
kultarahoiissa, joita lyötiin vain vuon-
na 1926.

Vuonna 1928 Suomessa ryhdyttiin
valmistamaan 5 ja 10 markan
alumiinipronssirahoja, jotka lasket-
tiin liikkeeseen seuraavana vuonna.
Nimellisarvoltaan 20 markan alumii-
niproonssirahan valmistus alkoi vuon-

na 1934. Kaikkiin rahoihin ikuistet-
tiin vaakunakilpi. Uudistuksen yhtey-
dessä markan läpimittaa pienennet-
tiin.

Suomi sodassa

Rahoissa käytettäviä metalleja joudut-
tiin vaihtamaan useampaan otteeseen
sotien aikana.

Aluksi alumiinipronssirahat jäi-
vät pois, minkä jälkeen kuparinikke-
lirahat korvattiin kuparisilla. Sodan
jatkuessa kuparinkin saaminen vai-
keutui, joten rahat päätettiin lyödä
raudasta.

Uusia rahatyyppejä olivat ”reikä-
rahat”, joita lyötiin aluksi kuparista
(5 ja 10 penniä) ja sittemmin raudas-
ta (10 penniä). Vuonna 1943 tapah-
tuneen rautaan siirtymisen yhteydes-
sä 10 pennin raha pienennettiin käy-
töstä pois jäävän 5 pennin kokoiseksi.
Sodan jälkeen 1 markan rahaa ryh-
dyttiin jälleen lyömään raudan ohella
kuparista, minkä lisäksi 5 markan ra-
han valmistus alkoi uudestaan vuon-
na 1946.

1 mk 1964-1968
Halkaisija: 24 mm
Paino: 6,4 g
Materiaali: 35 % hopeaa

Vuoden 1952 rahatyypit

Metallirahojen tyypit uudistettiin
joulukuussa 1951 annetulla rahalailla.
Tyypit julkaistiin huhtikuussa 1952.
Uudistuksen myötä pennimääräisistä
rahoista luovuttiin, sillä markan arvo
oli laskenut. Uudet Suomen Raha-
pajan johtajan Uolevi Helteen suunnit-
telemat rahat valmistettiin alumii-
niproonssista ja raudasta. Rahojen ku-
va-aiheiksi valikoituivat leijonavaaku-
na, kuusenkerkät, honganrunko, han-
nunvaakuna ja ”kalevalaiset kädet”.
Vuodesta 1953 eteenpäin rautarahat
nikkelöitiin tummumisen ja ruostu-
misen estämiseksi. Hopeiset 100 ja
200 markan rahat tulivat käyttöön
vuonna 1956.

1 mk 1993-2001
Halkaisija: 22,25 mm
Paino: 5,0 g
Materiaali: Alumiinipronssi

Vanha markka vaihtuu nykymarkaksi

Vuonna 1963 maassamme toteutettiin
rahauudistus, sillä Suomen markka oli
käynyt arvoltaan vähäiseksi. Uudis-
tuksen myötä käyttöön otettu nyky-
markka vastasi 100 vanhaa markkaa.
Rahojen ulkonäköön tehtiin uudis-
tuksen yhteydessä vain pieniä muu-
toksia ja joidenkin rahojen metallit
vaihdettiin. Vuonna 1964 liikkeeseen
laskettiin uusi Suomen leijonaa ja
kuusenkerkkiä kuvaava 1 markan ra-
ha, joka korvasi 1 markan setelin. Ra-
hasarjaa täydennettiin vielä jäänmur-
tajaa ja lintuja kuvaavalla 5 markan
rahalla, josta annettiin asetus vuon-
na 1972.

Suomen viimeiset markat

Lukuisat muutokset johtivat sii-
hen, että maamme rahoja pidettiin
1980-luvulle tultaessa ulkonäöllises-
ti epäyteneväisinä. Metallirahojen
uusimista koskeva päätös annettiin
lopulta vuonna 1987. Maamme vii-
meisen markkamääräisen rahasarjan
suunnittelijaksi valittiin Antti Neu-
vonen. Suomen luontoa kuvaavan
sarjan 10 ja 50 pennin rahat laskettiin
liikkeeseen vuonna 1990, kun taas 1,
5 ja 10 markan rahat laskettiin liik-
keeseen vuonna 1993. Markkamääräi-
sistä rahoista luovuttiin käteiseurojen
käyttöönoton yhteydessä helmikuus-
sa 2002.

Taru Norrena

Lähteet:
Talvio, Tuukka: Suomen rahat. Suomen Pankki
2003.

Talvio, Tuukka: Raha Suomessa ennen euroa.
Museovirasto 2002.

Jussila, Osmo: Suomen suuriruhtinaskunta:
1809-1917. WSOY 2004.

Virrankoski, Pentti. Suomen historia: maa ja kansa
kauhta aikojen. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
2012.

Uusi yhteistyökumppanimme ei juuri esittelyjä kaipaa:

Teemu Selänne #8

Suomen Moneta on vastikään solminut yhteistyösopimuksen legendaarisen NHL-kiekkoilijamme Teemu Selänten kanssa. Myymme uusia jääkiekkoihaisia Teemu Selänne-keräilytuotteita yksinoikeudella.

Yksi kaikkien aikojen suomalaisleijonista jätti keväällä 2014 NHL-uransa ja maajoukkuepelit taakseen. Suomen Moneta haluaa kunnioittaa **Teemu Selänten** mahtavaa uraa sporttisilla keräilytuotteilla, joista osa saadaan myyntiin jo tämän vuoden puolella. Osa tuotteiden tuotosta ohjataan Suomalaisen urheilun tukemiseen.

Suoraan huipulle

Helsingissä 3.7.1970 syntynyt Teemu Ilmari Selänne aloitti kiekkoilun Espoossa, mutta siirtyi 14-vuotiaana Jokereiden junioreihin. Jokereiden liigajoukkueessa Selänne ehti saavuttaa mm. Suomen mestaruuden, kunnes siirtyi NHL-jäille Winnipeg Jetsiin kaudelle 1992–93.

NHL:n suomalaistulokas mykisti kiekkomaailman heti kättelyssä.

Selänten ensimmäisen kauden pistesaldo on yhä kaikkien aikojen tuloskasennätys pisteissä ja maaleissa: 132 (76+56) pistettä 84 ottelussa. Pitkän NHL-uransa aikana Selänne edusti Winnipegin lisäksi myös Anaheim Ducksia, San Jose Sharksia ja Colorado Avalanchea.

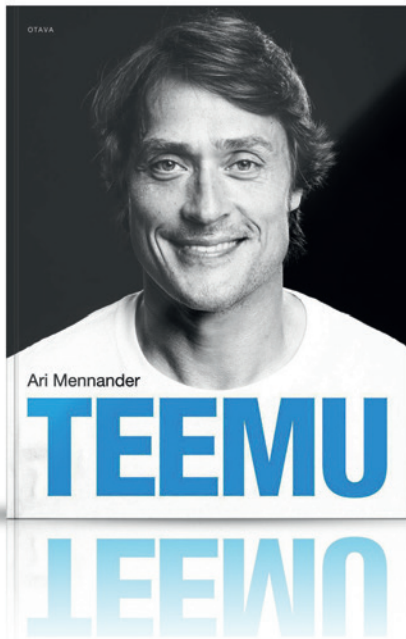
Toipilaasta Stanley Cup -voittajaksi
Selänten pelaamista haitannut polvivamma operoitiin syksyllä 2004,

mutta suomalaisella sisulla Teemu kuntoutti itsensä entistä parempaan vauhtiin. Monelta muulta olisi leikki jäänyt tuolloin kesken, mutta Teemu Selänne piiskasi paitsi itsensä, myös joukkueensa Anaheim Ducksin huippusuoritukseen: tuloksena himoittu Stanley Cupin voitto 2007.

Teemu Selänne kelpaa esikuvaksi kaikille nuorille kiekkoilijoille. Hän on NHL:n runkosarjassa kaikkien aikojen paras suomalainen maalintekijä ja pistemies: hän on ainoana suomalaisena ylittänyt 1 400 tehopisteen rajan.

Huipputehot Leijonapaidassa

Aikuisten tasolla Selänten maajoukkueetehtäviin lukeutuvat viidet MM-kisat, kuudet olympialaiset, kaksi maailmancupia sekä Kanada cup. Selänne ei ollut mukana Suomen MM-kultajoukkueissa, mutta hänelle on kertynyt Leijona-paidassa MM-hopea ja pronssi; olympia-hopea ja kolme pronssia; World Cup hopea sekä Kanada Cup pronssi. Teemu on valittu Suomen parhaaksi jääkiekkoilijaksi peräti kahdeksan kertaa (vuosina 1993–2007). Selänteelle myönnettiin myös Suomen Leijona -ansioristi vuonna 2010.

Kaikki Teemu Selänne-kultaharkkojen ostajat saavat ilman eri veloitusta myös syksyllä julkaistun uuden Teemu-kirjan. Tilaajalahja toimitetaan myös uusille Suomalaisen urheilun huippuhetket-kokoelman kerääjille.

Tunteikkaat jäähyväiset

Vuoden 2014 olympiaurakan päätyttyä turnauksen parhaaksi valittu Selänne jätti jäähyväiset maajoukkueelle ja kiitteli suorassa TV-haastattelussa kaikkia suomalaisia uransa aikana saamastaan tuesta ja kannustuksesta. Hieno kiekkoura päättyi 44-vuotiaana – ainakin Leijona-edustuksen osalta. Tunteikas hetki jäi monen mieleen, eikä kyyneliltäkään välttytty.

Pohjois-Amerikassa Suomalaisena salamana (The Finnish Flash) tunnettu Selänne keräsi NHL-vuo-

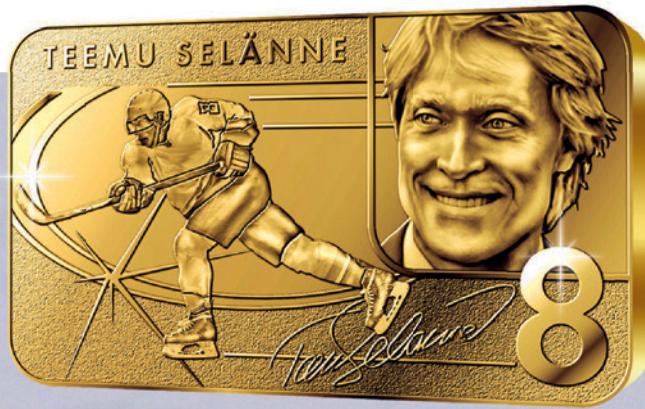
siensa aikana valtavan määrän faneja. Anaheim Ducks kunnioittaa kiekko-tähteään jäädyttämällä Selänteen pelipaidan #8 tammikuussa 2015. Mitä todennäköisimmin Teemu Selänne nimetään pikapuoliin myös arvostettuun Hockey Hall of Fame -kunnialliseen galleriaan.

Kultaa ja kunniaa – sekä uunituore Selänne-kirja

Täällä Suomessa Teemu Selänne saa yhteistyömme myötä kunniaakseen kaksi aitoa kultaharkkoa sekä kulla-

tun keräilyharkon ja Teemu Selänne -rahasarjan 2014. Teemu Selänteen kanssa yhteistyössä toteutetut keräilytuotteet julkaistaan loppuvuoden kuluessa.

Mikäli haluat tietoja ensimmäisten joukossa tulevista Teemu Selänne -keräilytuotteista, käy rekisteröitymässä internetissä osoitteessa www.suomenmoneta.fi/teemu.

Luonnos vuoden 2014 lopussa julkaistavan Teemu Selänne -kultaharkon kuva-aiheesta.

Teemun tunteikkaat jäähyväiset Sotshin olympiakisoiissa 2014.

Viimeinenkin Baltian maa yhteisvaluutan käyttäjäksi

Liettua siirtyy euroon vuoden 2015 alussa

Liettua seuraa muiden Baltian maiden esimerkkiä siirtyen euron käyttäjäksi ensi vuoden tammikuussa. Liettua on viimeinen euroalueeseen liittyvä Baltian maa, sillä Viro otti eurot käyttöön jo vuonna 2011 ja Latvia tämän vuoden alussa.

Liettuan viivytely ei suinkaan johtunut maan halukkuudesta vaan hankalasta taloudellisesta tilanteesta. Liettua olisi halunnut liittyä euroon jo aiemmin, mutta maan inflaatio ylitti sallitun rajan. Inflaation taustalla oli vuonna 2008 alkanut finanssikriisi, joka vaikutti myös Viroon ja Latviaan.

Tarkka valitsemisprosessi

Euroopan unionin yleisten asioiden neuvosto ilmoitti 23. heinäkuuta, että Liettua täyttää kaikki euron käyttöönoton vaatimukset. Valitsemisprosessissa otetaan huomioon muun muassa maan valtionvelka, joka ei saa olla yli 60 prosenttia bruttokansantuotteesta. Kansallisen valuutan tulee olla

LUOMOS

vakaa suhteessa euroon, minkä lisäksi inflaation ja korkojen tulee olla alhaiset. Liettua oli saanut jo aiemmin tänä vuonna Euroopan unionin komissiolta alustavan luvan liittyä yhteisvaluutan käyttäjäksi.

Harvinaisen nopea siirtymäaika

Liettua tulee vaihtamaan kansallisen valuuttansa litin euroon tammikuussa 2015. Liti otettiin maassa ensimmäisen kerran käyttöön jo vuonna 1922.

Euroon siirtyminen toteutetaan vauhdilla, sillä kahden valuutan siirtymäaika kestää vain 15 päivää. Maan tarkoituksena on vähentää käytössä olevien litien määrää jo syksyllä, jotta muutos tapahtuisi mahdollisimman sulavasti. Tämä pyritään toteuttamaan muun muassa poistamalla palvelumaksut, jotka koskevat käteisen siirtämistä tilille.

Vaakunan koristamat eurolyönnit

Eurorahojen arvopuoli on jokaisessa maassa samanlainen, mutta kansallisten puolten kuva-aiheet vaihtelevat. Liettuan eurot ovat kuvanveistäjä **Antanas Žukauskas**in käsialaa. Rahojen inspiraationa on toiminut Liettuan vaakuna, joka tunnetaan nimellä Vytis.

Vytis (suom. takaa-ajaja) viittaa vaakunaan kuvattuun ratsastavaan ritarin. Ritari pitelee kädessään miekkaa ja kilpeä, johon on kuvattu risti. Liettuan vaakuna sopii hyvin eurojen aiheeksi, sillä se on Euroopan vanhimpia valtionvaakunoita. Vaakunan historia yltää aina 1300-luvulle saakka.

ajan tasalla

tietoja ja tapahtumia keräilymaailmasta

Uudet komeat kultaharkot: Suomen marsalkka C. G. E. Mannerheim ratsuineen

Suomen tunnetuimpiin henkilöihin luokituttava **Carl Gustaf Emil Mannerheim** toimi pitkän uransa aikana valtionhoitajana, tasavallan presidenttinä ja armeijan ylipäällikkönä. Nyt suuren suomalaisen kunniaksi on löydy kaksi erikokoista kultaharkkoa.

Kultaharkkojen design on valokuvasta, jossa karismaattinen C. G. E. Mannerheim istuu ratsunsa Andermannin selässä. Harkot ovat aitoa 99,99 % kultaa ja niissä on yksilöllinen numerointi.

Sveitsissä valmistetut kultaharkot toimitetaan kansainväliset standardit täyttävässä CertiPAMP -pakkauksessa. Luottokortin mallisessa pakkauksessa on valmistajan takaamat tiedot. Kultaharkko pakkauksineen on sijoitettu näyttävään puiseen koteloon.

Mukana Ohto Mannisen uusi Mannerheim-kirja

Mannerheim-kultaharkon mukana seuraa upouusi Mannerheim -kirja, jonka on kirjoittanut tutkija, sotahistorian professori **Ohto Manninen**. Kovakantinen, yli 50 -sivuinen kirja sisältää valtavan määrän Mannerheim-tietoutta kansallissankarimme uran ja elämän eri vaiheilta.

Koko	2,5 grammaa	10 grammaa
Lyöntimäärä	1 000 kpl	500 kpl
Hinta	335 euroa	995 euroa

Uudet suomalaiset juhlarahat: Monipuolisuus kerää kiitosta

ajan
tietoja ja tapahtumia

Maamme juhlarahatarjonta on loppuvuonna erityisen kiinnostava.

Onpa joukossa jopa Suomen kauneimmaksi kehuttu hopearaha-uutuus – mikä mahtaa olla sinun suosikkisi?

Ilmari Tapiovaara:		
Nimellisarvo	20 €	10 €
Metalli	92,5% hopeaa	50% hopeaa
Halkaisija	38,6 mm	28,5 mm
Paino	25,5 g	10 g
Laatu	Proof	Proof
Vuosileima	2014	2014
Lyöntimäärä	5 000	10 000
Suunnittelija	Harri Koskinen	
Emil Wikström ja kuvanveisto:		
Nimellisarvo	2 €	
Metalli	CuNi25, CuZn20Ni5/Ni/CuZn20Ni5	
Halkaisija	25,75 mm	
Paino	8,5 g	
Laatu	Proof	
Vuosileima	2014	
Lyöntimäärä	11 000 (proof), 989 000 (unc)	
Suunnittelija	Harri Koskinen	

Ilmari Tapiovaara ja sisustustaide -hopearaha erottuu edukseen käänteisellä proof-laadullaan. Siinä kun tavallisen proof-raham kuviointi erottuu mattapintaisena kiiltävällä pohjalla, tällä kertaa kuvio loistaa peilikirkkaana himmeämmällä mattapinnalla. Kontrasti tekee ihmeitä!

Suomen kenties kauneimmaksi mainitun juhlarahan on suunnitellut Pro Finlandia -palkittu taitelija **Harri Koskinen**. Kuva-aiheena on Tapiovaaran klassikotuote, puinen Mademoiselle-pinnatuoli. Tunnuspuolella on karttakuvio, johon on merkitty lahjakkaan Tapiovaaran lukuisat ulkomaanjaksot.

Ilmari Tapiovaara (1914–1999) on muotoilumme suurimpia nimiä. Hänen puiset huonekalunsa todettiin sodanjälkeisessä Suomessa toimiviksi, mukaviksi ja hinnaltaan sopiviksi – kansa otti ne oitis omikseen ja suosio on säilynyt aina tähän päivään saakka. Tapiovaara oli omimmillaan tuolien ja puumateriaalin parissa, mutta hän suunnitteli muutakin: Finnairin graafista ilmettä, elokuvajulisteita, aterimia sekä pankkien, konttoreiden, hotellien ja myymälöiden sisustuksia.

Tapiovaaran töille on ominaista funktionaalisuus ja toimivien ratkaisujen etsintä. Hän loi lukuisia sarjatuotantoon sopivia toimivia malleja. Legendaarisen Domus-tuolin lailla suosioon nousivat mm. kevyet Fanett-tuolit sekä Mademoiselle, Paimio ja Pirkka mallit. Ilmari Tapiovaara palkittiin maailmalla lukuisia kertoja, mm. kuudesti kultamitalilla Milanon Triennaaleissa.

Käki kukkuu ja ketunhäntä viuhahtaa

Suomen Rahapajan lyömät maakuntarahat ovat saaneet vankan jalansijan suomalaisten keräilytuotteiden joukossa. Uusin maakuntarahasarja esittelee maakuntien eläimiä ja syksyn satona julkistettiin sekä Karjalan käki että Varsinais-Suomen kettu.

Maakuntarahat ovat viiden euron nimellisarvolle lyötyjä kaksimetallirahoja. Eläinaiheiset tunnuspuolet on suunnitellut **Erkki Vainio** ja vaakuna-aiheiset arvo puolet **Nora Tapper**. Oman nimikkorahansa saavat kaikki yhdeksän historiallista maakuntaamme.

Maakuntarahojen lyöntimäärät ovat 35 000 (unc) ja 10 000 (proof). Sarjan aiemmissa rahoissa aiheina olivat Savon kuikka ja Ahvenanmaan merikotka. Maakuntarahoja voi keräillä myös luontokuvien koristamien rahakirjeiden myötä. Kysy tarkemmat tiedot Suomen Monetan asiakaspalvelusta tai katso www.suomenmoneta.fi

Suomen Rahapaja ©

Käki:		
Nimellisarvo	5 €	
Metalli	CuAl6Ni2, CuNi25	
Halkaisija	27,25 mm	
Paino	9,8 g	
Vuosileima	2014	
Lyöntimäärä	10 000 (proof), 35 000 (unc)	
Suunnittelija	Nora Tapper (arvopuoli), Erkki Vainio (tunnuspuoli)	

Emil Wikström ja kuvanveisto

Syksyn uusin juhlaraha kunnioittaa kuvanveistäjä **Emil Wikströmiä**, jonka syntymästä tulee kuluneeksi 150 vuotta. Hopearaha lyödään kahdelle nimellisarvolle (10 euroa / 20 euroa). Juhlarahan suunnittelusta järjestetyn kilpailun voitti Pertti Mäkisen ehdotus ”Arkea ja juhlaa”.

Hopearahan tunnuspuolella näkyy abstrakti hahmotelma ja kuvanveistäjän taltta. Arvopuolelle on kuvattu viinirypäletertu ja sen alapuolelle laakea spiraali.

Palkintolautakunnan mukaan kyseessä on minimalistinen teos, jossa on sopivasti realistisia ja symbolisia elementtejä molemmilla puolella. Etenkin rypäleiden ja spiraalin todettiin muodostavan selvän kokonaisuuden. Kaiken kaikkiaan kilpailutyötä kiiteltiin yhtenäiseksi teokseksi, joka kuvastaa Wikströmiä monimuotoisella tavalla.

Emil Wikström (1864–1942) oli ensimmäinen suomalaiskansalliseen taiteeseen suuntautunut kuvanveistäjä. Hänen tunnetuimpiin töihinsä lukeutuu mm. Lyhdynkantajat Helsingin rautatieasemalla. Monet suomalaiset ovat kesämatkoillaan poikenneet Emil Wikström-

tasalla

keräilymaailmasta

Tove Jansson
 Nimellisarvo 2 €
 Metallit CuNi25, CuZn20Ni5/Ni/CuZn20Ni5
 Halkaisija 25,75 mm
 Paino 8,5 g
 Laatu Proof
 Vuosileima 2014
 Lyöntimäärä 11 000 (proof), 1 489 000 (unc)
 Suunnittelija Jari Lepistö

Emil Wikström:

Nimellisarvo	20 €	10 €
Metalli	92,5% hopeaa	50% hopeaa
Halkaisija	38,6 mm	28,5 mm
Paino	25,5 g	10 g
Laatu	Proof	Proof
Vuosileima	2014	2014
Lyöntimäärä	5 000	10 000
Suunnittelija	Pertti Mäkinen	

min Sääksmäellä sijaitsevaan kansallisromanttiseen ateljeekotiin: Visavuori on toiminut museona vuodesta 1967 lähtien.

Tove Jansson -erikoiseuro

Suomi kunnioitti kirjailija, taiteilija **Tove Janssonin** syntymän 100-vuotisjuhla-vuotta jo aiemmin tänä vuonna julkaisulla hopearahalla. Syksyn tullen liikkeeseen laskettiin lisäksi Tove Janssonille omistettu erikoiseuro.

Jari Lepistön suunnittelema pelkistetty kuva-aihe mukailee Tove Janssonin omakuvaa. Keräilijöitä silmällä pitäen osa erikoiseuroista lyötiin jälleen proof-laatusena. Kestotilaajat saavat uutuuden erikseen tilaamatta ja muut kiinnostuneet voivat kysyä tämän hetken tilannetta Suomen Moneta asiakaspalvelusta.

Tove Jansson (1914–2001) muistetaan ennen kaikkea kansainväliseen maineeseen yltäneistä Muumi-tarinoistaan. Hän syntyi taiteilijaperheeseen autonomian ajalla tasan 100 vuotta sitten. Vaikka Jansson syntyi ja kuoli Helsingissä, hän asui vuosien varrella myös Ruotsissa, mm. Suomen itsenäistymistä seuranneiden levottomuuksien aikaan.

Lapsuuden kesät Tove Jansson vietti suvun yhteisellä huvilalla Tukhol-

man saaristossa. Vanha puuhuvila ja sitä ympäröinyt vihreä laakso toimivat sittemmin esikuvina Muumilaakson Muumitalolle. Muumi-tarinoita on käännetty 45 eri kielelle: suvaitsevaisten muumien pohdinnat puhuttelevat yhä sekä lapsia että aikuisia.

Pohjolan luonto – Vedet

Perusmetalliin lyödyt viiden euron juhlarahat ovat monen keräilijän suosikkija. Suomen Rahapajan luontoaiheinen kuuden rahan Pohjolan luonto -sarja on nyt saatu päätökseen. Kesällä julkaisu kiinnostava raha korostaa puhtaiden vesialueiden merkitystä maassamme.

Vedet-juhlarahan on suunnitellut kuvanveistäjä **Reijo Paavilainen**. Vedenalaisessa näkymässä uiskentelee Itämeressä esiintyvä korvameduusa (*Aurelia aurita*) ja alareunassa näkyy rakkolevää (*Fucus vesiculosus*). Rahan arvopuolta koristaa kaksi valkeaa lumpeenkukkaa – ne avautuvat valoisaan aikaan ja sulkeutuvat yöllä ja sateella.

Suomi on tuhansien järvien maa: lähes kymmenesosa maamme pinta-alasta on veden peitossa. Lisäksi meri myötäilee rajojamme etelässä ja lännessä noin 1100 kilometrin matkalla.

Järvimaisema, vapaasti virtaavat joet ja kuvankauniit merenpoukamat ihastuttavat turisteja, mutta ovat vielä

Pohjolan Luonto, Vedet:

Nimellisarvo	5 €
Metalli	Kupari-nikkeli
Halkaisija	27,25 mm
Paino	9,8 g
Vuosileima	2014
Lyöntimäärä	7000 (proof), 50 000 (unc)
Suunnittelija	Reijo Paavilainen

rakkaampia meille paikallisille. Siksi liputamme vesiemme puhtauden puolesta.

Rahasarjoissa mukana myös jouluaihe

Suomen Rahapaja julkaisee loppuvuoden aikana rahasarjoja tuttuun tapaan: Rahasarja 2014/II BU ja Proof-rahasarja 2014. Tänä vuonna luvassa on myös erityinen Joulurahasarja. Saat uusinta rahasarjoista lisätietoja netistä www.suomenmoneta.fi

Vuoden toinen erikoiseuro julkitetaan 10.11.2014. Ilmari Tapiovaaran elämäntyötä kunnioittavaan erikoiseuroon on kuvattu hänen töilleen tunnusomainen pinnapuuosien liitoskohta. Kuva-aiheen on suunnitellut Harri Koskinen. Lisätietoja osoitteesta www.suomenmoneta.fi

www.suomenmoneta.fi/rahasarjat

Jälleen saatavilla!
Ensimmäinen Suomessa
käytetty hopearaha

ajan
tietoja ja tapahtumia

Anno Domini – 2000 vuotta rahan historiaa -kokoelma

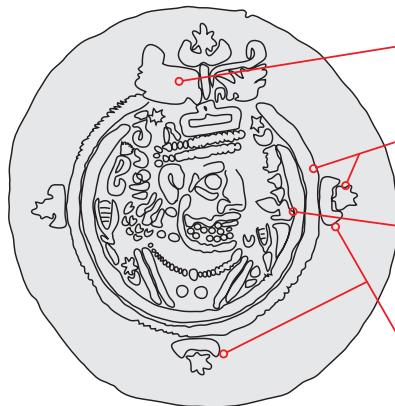

Viikingit kulkivat aikoinaan Suomen ohi tuoden maahamme todellisia idän ihmisiä. Näihin ihmeisiin kuuluivat sassanidien drakhmat, joilla on erityinen merkitys rahahistoriassamme – ne ovat todistetusti ensimmäisiä Suomessa käytettyjä hopearahoja!

Sassanidien drakhmoja on löytetty lähinnä rannikkoseudulla sijaitsevista rahakätköistä. Drakhmat ovat herättäneet varmasti ihmetystä esi-isämme – hopeanhoitoiset rahat ovat antaneet monille ensikosketuksen kaukasiin maihin. Nykyään sassanidien drakhmojen kaltaisia historiallisia rahoja näkee lähinnä museoissa.

Pääsimme jokin aika sitten tarjoamaan asiakkaillemme aitoja sassanidien drakhmoja yli 1400 vuoden takaa.

Etupuoli: kuningas ja siivekäs kruunu

Kuninkaan profiili

Sassanidien drakhmat voidaan tunnistaa siitä, että jokaisella kuninkaalla oli niissä oma kruununsa. Kosroes II:n kruununa oli ojennettujen siipien välissä oleva kuunsirppi-tähtikuvi.

Kuninkaan profiilia ympäröi kaksinkertainen helminauha, jota reunustaa kolme kuunsirppi-tähtikuviota.

Sassanidien kirjoitukset pohjautuvat aramean kieleen, minkä vuoksi niiden lukeminen voi olla vaikeaa. Kosroes II:n rahojen etupuolella on yleensä kaiverrus, joka merkitsee "pitkää elämää".

Kuunsirppi (kuu) edustaa yhtä zarathustralaisuuden tärkeimmistä jumaluuksista – kuun jumalaa – ja se on ikuistettu rahaan useita kertoja. Kuunsirppi-tähtikuviosta tuli myöhemmin islamin symboli.

Sassanidien valtakunnan hopeakolikot löytiin isoon ja ohueen laattaan.

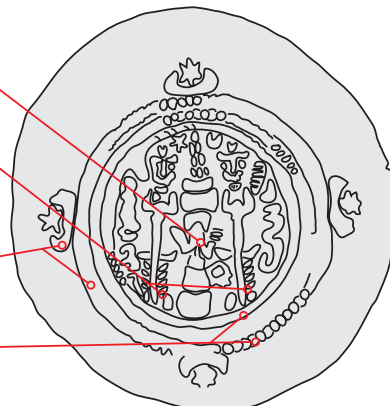
Kääntöpuoli: Tulialttari ja kaksi palvelijaa

Tulialttari liittyy Sassanidien valtakunnan valtioneuskonttoon, zarathustralaisuuteen.

Kosroes II -rahoihin hahmoteltujen palvelijoiden voidaan katsoa edustavan zarathustralaisuuden korkea-arvoisimpia kannattajia, itämaan tietäjiä.

Alttaria ympäröi kolminkertainen helminauha, jota reunustaa neljä kuunsirppi-tähtikuviota.

Kääntöpuolelle on ikuistettu myös rahan löytövuosi ja löytövuosi Sassanidien valtakunnan oman ajanlaskun mukaan.

Olemme nyt onnistuneet saamaan pienen lisäerän näitä harvinaisuuksia. Sassanidien drachma on osa Anno Domini – 2000 vuotta rahan historiaa -kokoelmaa, joka kertoo rahan historiaa 100-luvulta 1900-luvulle saakka. Kokoelma sisältää yhden rahan jokaiselta vuosikymmeneltä eli yhteensä 20 historiallista lyöntiä.

Sassanidien drakhman hinta on vain 59 euroa (norm. 95 euroa), lisätietoja saat asiakaspalvelustamme tai osoitteesta www.suomenmoneta.fi/ad

tasalla

keräilymaailmasta

Talvista tunnelmaa Joulusaarilta:

Kuvankaunis hopearaha – ihannelahja kenelle tahansa!

Lahjaksi

Nimellisarvo 20 dollaria
Julkaisija Kiribati eli Joulusaaret
Paino 2 unssia
Halkaisija 55 mm
Kultapitoisuus 99,9
Lyöntimäärä 999 kappaletta
Erikoisuus tähdenmuotoinen reikä
Hinta: 295 euroa

Tämän täydellisempää joulurahaa on vaikea edes kuvitella. Aito kahden unssin hopearaha, tähdenmuotoinen aukko, häivähdys kullanjäädettä ja huiskaus timanttimaista pölyä... ihastuttava kokonaisuus saa vastaanottajan sanattomaksi.

Kookas Christmas Star 2014 -hopearaha toimitetaan kahdeksankulmaisessa, lumihuhtaleen koristamassa lahjarasiassa, joka takaa jouluisen tunnelman alusta alkaen.

Ketä sinä haluaisit muistaa tänä vuonna? Tee tilauksesi vikkelästi, sillä näille kaunottarille riittää vieniä jo ennen joulua. Nopeimmin tilaat soittamalla saman tien Suomen Monetan asiakaspalveluun. Hopearahoja on saatavilla vain rajoitetusti, joten tilaukset hyväksytään saapumisjärjestyksessä.

**Suomen ensimmäinen hopeamarkka
lyötiin tasan 150 vuotta sitten!
Jättikokoinen muistolyönti vuoden 1864 markasta**

Mitalin luonnollinen koko ø120 mm

Meillä on ilo tarjota asiakkaillemme jättikokoista muistolyöntiä ikimuistoisesta ensimmäisestä hopeamarkasta. Jättikokoinen mitali on kooltaan aivan eri luokkaa, kuin esikuvansa – hopeoitu muistolyönti painaa peräti 340 grammaa ja on halkaisijaltaan 120 mm. Kokonsa ja korkean reliefinsä ansiosta kuva-aiheet erottuvat erittäin selkeänä, eikä suurennuslasia tai muita apuvälineitä tarvita!

Muistomitalia on lyöty juhluvuoden kunniaksi ainoastaan 1864 kappaletta. Aiheensa vuoksi muistomitali on noussut erittäin suosituksi keräilytuotteeksi asiakkaidemme keskuudessa heti julkaisunsa jälkeen. Toimi siis nopeasti ja varmista erikoisuus itsellesi tai pukinkonttiin.

- Upea kunnianosoitus 150-vuotiaalle Suomen markalle
- Yksilöllinen reunanumerointi jokaisessa mitalissa
- Lyöntimäärä vain 1864 kappaletta
- Tyylikäs hopeointi
- Hintaa 199 euroa

Ota yhteyttä asiakaspalveluumme tai tilaa suoraan internetistä: www.suomenmoneta.fi

S/S Gairsoppa makaa 5 000 metrin syvyydessä:

Hopeaharkot Atlantin pohjalta päivänvaloon

ajan
tietoja ja tapahtumia

Intiasta Britanniaan matkannut S/S Gairsoppa sai helmikuussa 1941 kylkeensä saksalaisen sukellusveineen torpedon. Alus upposi 20 minuutissa ja arvokas lasti katosi ikiajoiksi – tai niin ainakin luultiin. Nyt laivan hopeaharkot on nostettu pintaan.

Rahtialus S/S Gairsoppaan draamaattista tarinaa ehdittiin kertoa samanlaisena seitsemän vuosikymmenen ajan: Saksalaisten upottama laiva vei hopea-aarteensa Atlantin pohjaan ja miehistöstä 84 henkilöä menehtyi – vain yksi pelastui ajalehdittuaan 13 päivää pelastuslautalla. Nyt tarina on saanut aivan uudenlaisen lopun.

Viiden kilometrin syvyyteen uponnut S/S Gairsoppa paikannettiin vuonna 2011. Vielä tuolloin lastin pelastamista pidettiin täysin mahdottomana. Huima syvyys, kova merenkäynti, 10-metriset aallot sekä laivan sokkeloiset rakenteet arvioitiin ylittämättömiksi esteiksi. The Odyssey Marine Exploration -team tarttui kuitenkin haasteeseen – ja onnistui.

Vaativa pelastusoperaatio

Merten syvyyksistä on toki noudettu haaksirikko-arteita ennenkin ja teknologian kehittyessä päästään käsiksi yhä vaikeampiin kohteisiin. Nykypäivän sukellusoperaatioissa saadaan yleensä noin 85 % lastista pelastettua. S/S Gairsoppaan vaativassa hankkeessa päästiin ennätysellisiin tuloksiin: vaakuustietojen mukaan lastina oli 2 817

kappaletta hopeaharkkoja – ja niistä peräti 99 % saatiin talteen. Harkkoja jäi siis puuttumaan vain 25 kappaletta.

”Merellinen sotahopea” kiinnostaa keräilijöitä

Toisen maailmansodan melskeessä mereen uponnut hopea herättää vahvoja tunteita. Pintaan nostetulle hopea-aarteelle löytyi runsaasti kysyntää: hopeasta on valmistettu mm. muistomitali sotien aikana menehtyneille merimiehille. Tulossa on myös kansainvälisiä juhlarahoja.

Vuonna 2014 Samlerhuset-konserni lunasti kaiken jäljellä olevan hopean omaan käyttöön.

Osana kyseistä konsernia Suomen Moneta on tiiviisti mukana S/S Gairsoppaan hopeaan liittyvissä hankkeissa. Suunnitteilla on monenlaisia keräilykohteita: tulevaa tarjontaa voi kysellä Suomen Monetan asiakaspalvelusta tai netistä www.suomenmoneta.fi

Kaikki S/S Gairsoppasta nostetusta hopeasta valmistetut tuotteet on merkitty erityisellä logolla, joka kertoo hopean alkuperästä (4700 meters below sea level).

S/S Gairsoppa: vain yksi pelastui – mitä tapahtui?

S/S Gairsoppa lähti matkaan Intian Kalkutasta joulukuussa 1940. Alus purjehti ensin Sierra Leoneen ja suuntausi sieltä tammikuun lopussa 1941 kohti Britannian Liverpoolia. Rahtikirjan mukaan laivan lastina oli teen lisäksi ns. takkirautaa eli hiiltä sisältävää metalliseosta (pig iron). Todellisuudessa nimikkeen taakse kätkeytyi aitoja hopeaharkkoja.

Alus taittoi matkaa saattueessa SL64 (SL= Sierra Leone), jonka tarkoituksen oli yhdistyä matkan varrella toiseen saattueeseen. Saksalaiset ehtivät kuitenkin tuhota HG53-saattueen ennen kohtaamista. Niinpä SL64 jatkoi matkaansa omin päin, joskin raskaassa lastissa seilanneelle S/S Gairsoppalle oli yhä vaikeampaa pysytellä muiden vauhdissa.

Virhepäätös

Pahasti jälkeen jääneen S/S Gairsoppaan kapteeni **Gerald Hyland** tuskastui ja päätti muuttaa kurssin kohti Irlantia. Se oli kohtalokas virhe, sillä alus jou-

tui täysin erilleen muista. Pian miehistö totesi saksalaisen pommikoneen kaartelevan laivan yllä ja kaikki tiesivät mitä se merkitsi: heidän sijaintinsa olisi pian myös saksalaisen sukellusveneen tiedossa.

Kapteeni **Ernst Mengersenin** komennosta U-101 laukaisi rahtialusta kohden neljä torpedoa. Kolme niistä meni ohi, mutta yksi lävisti aluksen kyljen ja katastrofi oli valmis. Kapteeni Hylandilla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin antaa käsky hylätä laiva. Pelastusveneitä laskettiin vesille, mutta samaan aikaan pintaan noussut sukellusvene tulitti miehistöä sääliä tuntematta. Tietävästi kolme pelastusvenettä pääsi kuitenkin matkaan.

Meren armoilla

Vain yhden pelastusveneen kohtalo tunnetaan, kaksi muuta katosi jäljettömiin. Toinen perämies **Richard Hamilton Ayres** oli veneessä kahdeksan eurooppalaisen ja 23 itäintialaisen kanssa. Hän annosteli vähäisiä vesivaroja ja keksejä

tasaisesti kaikille. Itäintialaiset joivat janoissaan myös merivettä ja moni menehtyi. Merivesi loiskui veneeseen ja osa paleltui kuoliaaksi. Cornwallin rannikon näkyessä veneessä oli enää vain viisi miestä hengissä.

Karikkoinen, myrskyävä meri koi-tui miesten kohtaloksi vielä aivan viime metreillä, sillä vene lennähti kumoon ja paiskautui kiviä vasten, kunnes kääntyi uudelleen pystyyn. Tuolloin kyytiin kiipe-si vain kolme miestä. Pian aallot heittivät veneen uudelleen kumoon ja murskasi radistin kivikkoon. Kahdesta jäljelle jääneistä rantaan saakka jaksoi lopulta ponnistella vain Ayres.

Läheisellä kukkulalla leikkineet lapset seurasivat kauhistuttavia tapahtumia aitiopaikalta ja hälyttivät oitis apua. Apuun rientäneet onnistuivat viimehetkellä kiskomaan Ayresin kuivalle maalle. Ainoana eloon jäänyt palasi vielä merelle, tosin vasta pitkän sairaalajakson jälkeen.

Kevättä odotellessa Mantelinkukka hopeakorujen ystävälle!

Kultaseppä **Assi Arnimaa-Leinosen** suunnittelema ja Kultakeskus Oy:n valmistama hopeinen Mantelinkukka on loistava lahjaidea ympäri vuoden.

Kukkivista oksista muotonsa saaneen kaulakorun viehkeä symboliikka sopii moniin tilanteisiin: mantelinkukat edustavat toivoa ja uuden alkua.

Mantelinkukka-koru on aitoa hopeaa (Ag 925) ja siihen kuuluu hopeinen käärmeketju (45 cm). Osa korun pinnasta on jätetty mat-pintaiseksi, mikä elävöittää kokonaisuutta tyylikkäällä tavalla. Koru ketjuineen toimitetaan kauniissa rasiassa aitoustodistuksen kera hintaan 149 euroa.

Mantelinkukka-koru on myynnissä yksinoikeudella vain Suomen Monetan kautta. Tilaukset hyväksytään saapumisjärjestyksessä, sillä koruja on jäljellä enää 29 kappaletta.

ajan tasalla

tietoja ja tapahtumia keräilymaailmasta

Jo yli 800 000 asiakasta – kiitos teille!

Loppukesästä 2014 Suomen Monetan historiassa ylittyi merkittävä rajapyykki, kun peräti 800 000 suomalaista oli asiainut kanssamme. Syksyn mittaan luku on kasvanut entisestään, joten ennen pitkää edessä häämöttää jo miljoonan raja. Se on paljon se – ja kaikesta kuuluu kiitos suomalaiskeräilijöille, teitä on ilo palvella.

Lisätehoa logistiikkaan

Keräilijämäärän huima kasvu edellyttää merkittäviä muutoksia toiminnoissamme. Palvelutason ylläpitämiseksi päivitämme logistiikkajärjestelmäämme vielä kuluvan vuoden aikana. Pahoittelemme mahdollisia häiriöitä muutosmylläkän keskellä – vuoden vaihteessa kaiken pitäisi rullata jo sujuvasti.

Sähköinen e-lehti

Muistathan, että Suomen Monetan asiakaslehti Moneta Finlandiae on luettavissa myös kätevästi netissä. Osoite on helppo muistaa:

www.suomenmoneta.fi/moneta-lehti

Uusimman lehden lisäksi voit halutessasi selailla myös aiempien vuosien lehtiä. Käytä ilmaista palvelua hyväksesi silloin kun se sinulle parhaiten sopii: lehtiarkistomme on aina auki.

Keihäänheittäjä
Antti Ruuskanen
kävi julkistamassa
nimikkoharkkonsa:

SUOMEN
MONETA

moneta.fi

”Näyttävä ja
hieno ilmestys
se on”

Keihäänheiton Euroopan mestari Antti Ruuskanen
on saanut oman kultaharkkonsa.

Ruuskanen kävi syyskuun alussa Suomen Monetan toimistossa julkistamassa uuden nimikkoharkkonsa.

”Kyllä se harkko on iso kunnianosoitus ja tosi tyylikkään näköinen. Ihan ihmettelen miten siitä on saatu niin hieno”, Antti pohtii.

Antin mukaan tuntuu hämmentävältä nähdä omat kasvonsa harkkossa.

”Kuitenkin se on omalla kohdallani paljon vaatinut töitä, että on päässyt tuohon tilanteeseen. Kyllä tuomoinen kunnianosoitus hienosti kannustaa eteenpäin”, hän sanoo.

Kilpaileminen paineen alla

Antti Ruuskanen on viime aikoina osoittanut pystyvänsä pitämään kilpailuhermot kurissa suurissa kilpailuissa.

Tästä kertoo EM-kullan lisäksi myös Antin vuonna 2012 voittama pronssimitali Lontoon olympialaisissa.

”Kyllä on vähän niin, että mitä kovempi paine, sen paremmin keihäs lentää. Jos paikat ovat muuten kunnossa, niin mitä isompi kisa sen paremmin tykkään heittää. Toki jännitän myös, mutta se kuuluu kisoihin ja se pitää hallita, ettei mene peloksi koko homma”, hän sanoo.

Antti Ruuskanen puhuu oppimisprosessista ja siitä, että on tärkeää osata myös nauttia kisoista ja kilpailemisesta.

”Olen päässyt jo aika paljon kiertelemään arvokisoja, joista on oppinut oman läksynsä. Kyllä olympiapronssi oli tärkeä mitali, ilman sitä ei olisi varmaan EM-mitaliakaan tullut”, Ruuskanen sanoo.

Taustatiimin vaikutus on tärkeä osa menestystä.

”Hyvä taustatiimi, joka on pystynyt vaikeina hetkinä auttamaan, horjumaton usko omaan tekemiseen ja kova työnteko, siinä ovat tärkeimmät menestyksen tekijät”, Ruuskanen toteaa.

Kaikista mitaleista ja kansallisista ja kansainvälisistä saavutuksista huolimatta Antti Ruuskanen ei ole mies, joka jää laakereille lepäämään. Katse on jo suunnattu tiukasti tulevaisuuteen, seuraaviin suurkisoihin.

”Kyllä tässä tavoitteessani tar-

Keihäänheittäjä Antti Ruuskanen ja Suomen Monetan maajohtaja Janne Häkkinen

keimpänä ja kirkkaimpana ovat Rion olympialaiset, mutta matkan varrella on myös MM-kisat Pekingissä. Uskon, että parille vuodelle on hyviä tavoitteita ja tietysti kirkkaimman mitalin jahti jatkuu”, Ruuskanen sanoo.

Mitalien ohella Ruuskanen toisena haaveena on saada keihäs lentämään mahdollisimman pitkälle.

”Kyllä yksi keskeinen tavoite on tässä myös heittää se kuuluisa yhdeksänkymmentä metriä”, hän kertoo.

Treenit vuoden ympärillä

Kun keihäänheittäjän kilpailut ovat kesällä, niin talvella hiotaan tekniikkaa ja parannetaan perusfysiikkaa.

Koska Suomessa talviolosuhteet eivät suosi kesäurheilijoiden harjoittelemista, monet huippu-urheilijat suuntaavat katseensa ulkomaille.

Niin tekee myös Antti Ruuskanen.

”Tarkoitus olisi viettää pari leiriä ulkomaan lämmössä. Ensimmäinen 4-5 viikkoa kestävä leiri on minulle tutussa ja turvallisessa Etelä-Afrikassa tammi-helmikuussa. Keväällä on sitten toinen, hieman lyhyempi leiri Portugalissa. Siellä meni edellinen harjoituskausi hyvin ja puitteet olivat hyvät ja muutenkin meni nappiin hommat, niin miksi menisin niitä hyviä asioita muuttamaan”, Ruuskanen toteaa.

Håkan Forsgård

Antti Ruuskanen heitti itsensä suomalaisten sydämiin jo Lontoon olympia-pronssilla ja nyt hän voitti upealla heitollaan myös Euroopan mestaruuden.

Antti Ruuskasen lisäksi kysimme myös muilta Moneta tiimin urheilijoista heidän ajatuksiaan menneestä syksystä ja tulevasta kaudesta.

Mitä on ollut viime viikkojen ohjelmassa urheilussa ja muuten?

Millaisia suunnitelmia tulevaan kilpakauteen / tulevalle harjoituskaudelle?

Juulia Turkkila, taitoluistelija

Viime viikkojen ohjelmassa on ollut kilpailukauteen valmistautumista. Harjoittelussa se tarkoittaa yhä enemmän uusien ohjelmien läpimenoa ja hiomista. Tekniikkaharjoittelun lisäksi harjoitellaan myös yleisölle esiintymistä. Keväällä pääsin ylioppilaaksi ja päätin pitää välivuoden opiskeluista, joten tällä hetkellä saan antaa kaiken energiani taitoluistelulle ja kovalle harjoittelulle.

Kauden ensimmäinen kilpailuni syyskuun lopussa avasi kansainvälisen kilpailukauteni. Syksyyn kuuluu useita kilpailuja ulkomailla, joiden jälkeen joulukuussa kilpaillaan SM-kilpailut. Keväällä tavoitteeni on edustaa Suomea arvokilpailuissa, EM- ja MM-kisoissa.

Jarkko Kinnunen, kilpakävelijä

Kauden pääkisa oli Zürichin EM-kisat, joissa tuloksena 11. sija ajalla 3.48,49. Tulokseen voi olla kohtuullisen tyytyväinen, koska kausi ei ollut mikään optimaalinen pitkin sairastelujaksoineen, ja olihan tuo paras EM-kisasijoitus ja kolmanneksi paras arvokisoissa kävelty aika.

Perinteinen Ruotsiottelu käytiin melkein heti EM-kisojen jälkeen. Siellä valitettavasti takareiteen iski kisan aikana voimakas kramppi. Stadikalla ultrauksessa takareidestä löytyi repeämä. Jalkaa tutkitaan vielä tarkemmin ja jatko selviää sen mukaan. Pitää hoitaa tuo kinttu ensiksi hyvin kuntoon ja sitten mietitään jatkoa.

Sami Jauhojärvi, hiihtäjä

Kävin elokuussa valmentajani Reijo Jylhän kanssa Kolarissa vetämässä terveysfestivaalit, jossa muun muassa pidimme koululaisille luentoja terveistä elämäntavoista, sekä järjestimme kaikille kuntalaisille avoimen kuntotestin Cooper- ja UKK-testien muodossa. Sieltä suuntasin Vuokattiin maa-joukkueleirille. Harjoittelujakso elosyyskuussa oli tehollisesti yksi kovimmista urani aikana, 15 päivään sisältyi yhdeksän todella kovaa tehotreeniä. Sen jälkeen oli vuorossa palautumista rauhallisen harjoittelun säestämänä ennen Ramsaun hiihtoleiriä. Mieli on levollinen hyvin sujuneen loppukauden ja alkusyksyn harjoittelun myötä. Paljon on vielä tehtävä hommia ennen lumien tuloa, ja ennen kaikkea on paljon miinoja vältettävänä harjoittelussa.

Kisakauden ehdoton päätavoite on Falunin MM-kisoissa hiihdettävä 50 km:n perinteisen kisa. Myös viesti MM-kisoissa siintee mielessä. Maailmancupissa tärkein kisa ennen MM-kisoja tulee olemaan Davosin 30 km perinteisellä joulukuun puolivälissä. Kisa ja matka ovat toiseksi legendaarisimmat maailmancupin ohjelmassa Holmenkollenin 50 km:n jälkeen. Nyt se hiihdetään ensimmäistä kertaa väliaikalähdöllä ja perinteisellä minun aikuisurani aikana (vapaalla hiihdetty useammin). Myös maailmancupin avaavassa Rukan maailmancupissa on tarkoitus olla hyvässä kunnossa ja tarkoitus on osallistua myös Tour de Skille.

Pekka Koskela, pikaluistelija

Elokuussa oli ohjelmassa pyörien päälle liikehdintää, loikkia, voimistelua, voimailua ja monipuolista treeniä Seinäjoen suunnalla. Syyskuussa siirryimme Berliinin jääleireille ja ohjelmassa oli virittelyä ja välineitä, tiukkoja kurveja ja menoja.

Syksyn loppupuolella siirryimme Aasian turneelle ja siitä kisakausi pyörähtää liikkeelle. Suunnitelmissa on nauttia urheilusta ja saada asiallisia viikkoja.

Juulia Turkkila

Jarkko Kinnunen

Sami Jauhojärvi

Pekka Koskela

Korkeatasoiset luontokuvat & eläinaiheiset maakuntarahat

Värikkäissä rahakirjeissä tunnelma syntyy ihastuttavilla eläinkuvilla ja harmonisella kokonaisuudella: kuikka ilakoi, käki kukkuu ja ketunhäntä vilahtaa niin kovin toden tuntuisesti!

Rahakirjeiden keräily on vuosien varrella vakiintunut keräilymuoto, joka yhdistää numismaattisten tuotteiden (raha tai mitali) ja postimerkkien ja leimojen keräilyyn. Uusimmat suomalaiset rahakirjeet julkaistaan samaan tahtiin Suomen Rahapajan eläinaiheisten maakuntarahojen kanssa.

Enemmän kuin pelkkä juhlaraha

Vuoden 2014 maakuntarahoissa on tähän mennessä esitelty Karjalan käki, Savon kuikka, Ahvenanmaan merikotka ja Varsinais-Suomen kettu. Suositut maakuntarahat ovat mukava keräilykohde, mutta vielä enemmän keräilijä saa aiheesta irti rahakirjeiden muodossa.

Maakuntarahahan lisäksi värikäs rahakirje tarjoaa näyttävän lähikuvan

kyseisestä eläimestä. Kuoreen kiinnitettyyn postimerkkiin on kuvattu kunkin historiallisen maakunnan vaakuna ja leima on suunniteltu varta vasten rahakirjekokoelman käyttöön. Lisäksi näkyy Suomen kartta, josta käy ilmi kulloinkin vuorossa olevan maakunnan sijainti.

Keräilijän kannalta merkitystä on myös kuoreen painetulla juoksevilla numeroinnilla. Eläinaiheisten maakuntarahakirjeiden painos on rajoitettu vain 3 000 kappaleeseen. Kokoelman kerääjä saa rahakirjeilleen kätevästä keräilykansion, jossa on tilaa myös mukana seuraaville taustatiedoille.

Luulo ei ole tiedon väärsti

Maakuntaeläimiin liittyy monenlaisia uskomuksia, joihin on hauska perehtyä, olivatpa ne sitten totta tai tarua. Useinhan sanotaan, että totuus on tarua ihmeellisempää ja monen eläinlajin kohdalla niin taitaa ollakin. Kiinnostavat taustatiedot täydentävät keräilykokonaisuutta mukaansatempaavalla tavalla.

Suomen Rahapaja ©

Suomen Rahapaja ©

Kettu kuvataan kansansaduissa viekkaaksi eläimeksi. Tarinan mukaan kettu pyrki naamioituneena kanatarhaan, mutta kainaloon piilotettu häntä pilkotti takin alta ja paljasti aikeen. Sanonta 'ketunhäntä kainalossa' viittaakin henkilöön, jolla on vilppi mielessään.

Valkoisen hännänpään ketun kerrotaan saaneen kanavarkaissa, emännän piimänuijan huitaisusta. Todellisuudessa valkoinen hännänpää harhauttaa saalistajaa, jolloin kettu ehtii pinkaista paioon.

Kuikka on suomalaisten ikiaikainen pyhä lintu, jonka fossiililöydöksiä on peräti 40 miljoonan vuoden takaa. Muinaisten uskomusten mukaan linnuilla on keskeinen osa maailmankaikkeuden synnyssä ja ihmisen elämänkierrössä.

Kookas kuikka on saanut nimensä ääntelynsä mukaan. Soidinäänä on kaikille tuttu: kauas kuuluva kuIIK-ko kuIIK-ko. Taitavana sukeltajana kuikka voi tarvittaessa olla veden alla 3–5 minuuttia ja edetä samalla 500–800 metriä ja sukeltaa jopa 30 metrin syvyyteen.

Käki kukkuu paitsi Karjalan kunnilla, myös muualla maassamme. Suomalaiset ovat kautta aikojen liittäneet käen kukuntaan paljon uskomuksia: kesän ensimmäisestä käenkukunnasta on tapana las-

kea omien elinvuosien määrä. Nykynuoriso laskee kukunnasta vuosia omiin häihinsä.

Vihjaileva vertaus 'kuin käenpoika' liittyy käen tapaan munia omat munansa toisten lintujen pesiin, muna kerrallaan. Käen muna hautuu muita nopeammin vain 12 vrk:ssa ja kuoriutunut käenpoika työntää ensitöikseen muut munat tai poikaset röyhkeästi pesän laidan yli.

Merikotka on maamme suurin petolintu ja kansantaruiissa se esiintyy usein nimellä saariston kuningas. Merikotkakanta taantui maassamme 1800-luvun lopulla ja laji ehti jo käydä sukupuuton partaalla. Sinnikkään suojelutyön tuloksena kanta saatiin onneksi elpymään.

Merikotka saattaa elää jopa 40-vuotiaaksi. Uljaasta petolinnusta löytyy myös herkkyyttä: Parin muodostaneet merikotkat pysyvät toisilleen uskollisina loppuelämänsä ajan ja saattavat pesiä pitkään samoissa pesäpuissa.

Suomen historiallisia maakuntia on kaikkiaan yhdeksän. Omat eläinaiheiset maakuntarahakirjeensä saavat jatkossa myös Häme, Uusimaa, Lappi, Pohjanmaa ja Satakunta. Lisätietoja rahakirjeiden keräilystä saat Suomen Moneta asiakaspalvelusta tai netistä www.suomenmoneta.fi

Maakuntarahojen tekniset tiedot:

Nimellisarvo	5 €
Metalli	CuAl6Ni2, CuNi25
Halkaisija	27,25 mm
Paino	9,8 g
Laatu	Proof
Vuosileima	2014
Lyöntimäärä	10 000 (proof), 35 000 (unc)
Suunnittelija	Nora Tapper (arvopuoli), Erkki Vainio (tunnuspuoli)

Presidentti Martti Ahtisaari ja
Nelson Mandelan lahjoittama taulu.

Presidentti Martti Ahtisaarelle luovutettiin hänen nimikkorahansa

Elokuussa Suomen Moneta sai kutsun presidentti Martti Ahtisaaren Helsingin toimistoon.

Keväällä oli presidentin ja Nobelin rauhanpalkinnon kunniaksi julkaistu kultainen juh-

laraha, ja nyt oli aika luovuttaa kultaraha presidentille.

”Meille oli melkoinen kunnia luovuttaa juhlaraha suoraan presidentti **Martti Ahtisaarelle**. Kultaraha on ollut varsin suosittu asiakkaidemme keskuudessa, mikä mielestäni ker-

too presidentti Ahtisaaren arvostuksesta Suomessa”, Suomen Monetan maajohtaja **Janne Häkkinen** sanoo.

Martti Ahtisaari -kultaraha on suunniteltu ja toteutettu presidentin luvalla ja yhteistyössä Tansanian kanssa.

Nobelin rauhanpalkinnon saaja, presidentti Martti Ahtisaari on ottanut vastaan hänelle omistetun kultarahan. Martti Ahtisaari -juhlarahan luovutti Suomen Monetan maajohtaja Janne Häkkinen presidentti Ahtisaaren toimistossa Helsingissä.

Maa:	Tansania	Tansania	Tansania
Paino:	1/4 Oz = 7,778 g	1/10 oz	0,5 g
Nimellisarvo	3000 Tansanian Shillinkiä	2000 Tansanian Shillinkiä	1500 Tansanian Shillinkiä
Materiaali:	Au 99,99 %	Au 99,99 %	Au 99,99 %
Halkaisija:	26 mm	22,5 mm	11 mm
Lyöntimäärä:	200	600	2014
Laatu:	Proof	Proof	Proof
Lyöntivuosi:	2014	2014	2014

”Presidentti Ahtisaaren kansainvälinen diplomaattiura alkoi nimenomaan Tansaniassa, jossa hän 1970-luvulla toimi Suomen suurlähettiläänä”, Janne Häkkinen kertoo lyöntimaasta.

Vierailun aikana presidentti Ahtisaari ystävällisenä ja hyväntuulisena isäntänä kertoi jännittäviä tarinoita elämästään, muun muassa tapaamisistaan Etelä-Afrikan legendaarisen presidentin **Nelson Mandelan** kanssa.

”Mandela lahjoitti nuo taulutkin minulle”, Ahtisaari totesi ja osoitti kahta seinällä olevaa värikästä taulua.

Presidentti Ahtisaari kertoi myös perustamansa Crisis Management Initiative -järjestön työstä maailmalla rauhan eteen, ja esitti mielipiteitään

Natosta ja Ukrainan tilanteesta. Presidentti sanoi myös olevansa tyytyväinen nimikkorahansa ulkomuotoon.

”On kiva kuulla, että raha on myynyt hyvin”, presidentti totesi.

Håkan Forsgård

Makeata mannaa formula-faneille:

Viralliset Ferrari-kultarahat suomalaiskuskin kera

Moottoriurheilun kuninkuusluokan tunnetuin ja menestynein Formula 1 -talli on italialainen Ferrari. Punaiset autot ja korskuvat mustat orit saavat pään pyörälle keneltä tahansa. Lisätään siihen aito kulta ja suomalaiskuski ja keräilijöiden monivuotinen unelma on vihdoinkin totta!

Ferrari on tarkka maineestaan, eikä sen nimeä ja logoa saa luvatta käyttää missään päin maailmaa. Suomalaiskeräilijöiden tivas on nyt auennut, sillä Ferrarin hyväksymiin kultarahoihin on saatu suomalaiskuskin kuluva kauden auto – nimestä ja kuvasta puhumattakaan!

Kimi Räikkönen on F1-historian menestyksekkäimpiä suomalaiskuljettajia: maailmanmestaruus Ferrarilla vuonna 2007 ja 20 osakilpailuvoittoa. Suurimpiin kultarahoihin on kuvattu Kimin Ferrari #7 kaudella

Nimellisarvo	5 \$	20 \$	25 \$
Koko	11 mm; 0,5 g	22,5 mm; 1/10 oz	26 mm; 1/4 oz
Lyöntimäärä	10 000	700 kpl	300 kpl
Lyöntilaatu	proof	proof + väri	proof +väri
Hinta	129 €	425 €	995 €

2014–15, tietenkin hehkuvan punaisena. Vierellä hymyilee oma ”jäähemmenne” Ferrarin ajohaalareissa.

Vuoden 2014 virallisia Ferrari-kultarahoja on kolmea kokoa, joista kaksi suurinta on toteutettu osittain värillisinä. Cookin saarten julkaisemilla kultarahoilta on tarkkaan rajoitetut lyöntimäärät.

Kultarahat toimitetaan Ferrari-kotelossa alkuperäisen aitoustodistuksen kera. Nämä viedään vauhdilla käsistä, joten ota saman tien yhteys Suomen Monetan asiakaspalveluun.

Maranellon punainen

Enzo Ferrari (1898–1988) perusti oman kilpitiiminsä Scuderia Ferrarin vuonna 1929. Toisen maailmansodan jälkeen hän ryhtyi valmistamaan omia autojaan Maranellon kylässä. Ferrari tekee kilpa-autojen lisäksi myös loistokkaita urheiluautoja, mutta tärkein tavoite on F1-sarjassa menestyminen. Sekä kaduilla että kilparadoilla Ferrarin tunnistaa kirkkaan punaisesta väristään ja mustaa oria kuvaavasta tunnuksestaan.

Ferrarin kilpailumenestys sai alkunsa vuonna 1947, kun Franco Cortesa ajoi 125 S -autollaan Rooman GP-kisan voittoon. Virallinen F1-sarja käynnistyi vuonna 1950 ja valmistajien maailmanmestaruudesta ryhdyttiin kisaamaan vuonna 1958. Ferrari on alusta alkaen – ainoana tallina maailmassa – osallistunut kaikkiin F1-kilpailuihin.

Ferrarin alkuvuosien ylivoima alkoi sittemmin hiipua, kun nykyaikaisemmat tallit raivasivat tietä kärkeen. 1980-luvulla Ferrari koki ikävän iskun, kun yksi kaikkien aikojen lahjakkaimmista F1-kuljettajista **Gilles Villeneuve** (1950–82) sai surmansa juuri ennen mestaruusjuhlaa. Formulaamaailmaa kohtasi pian toinenkin suru-uutinen: Ferrarin ohjia tiukasti vielä 90-vuotiaana pitänyt Enzo Ferrari kuoli vuonna 1988.

Takaisin huipulle

Ferrarin johtoon kutsuttu **Luca di Montezemolo** teki parhaansa, mutta talli vaipui hiljaisuuteen. Käännekohta koitti 90-luvun puolivälissä, kun talossa ryhdyttiin hyödyntämään uutta teknologiaa: tallipäällikkö **Jean Todtin** apuna häärivät **Ross Brawn** ja **Rory Byrne**. Kun rattiin saatiin vie-

lä maailmanmestari **Michael Schumacher**, Ferrari nousi ripeästi takaisin kärkikastiin.

Vuosituhat vaihtui iloisissa merkeissä: Ferrari nappasi perättäisiä tallimestaruuksia 1999–2004 ja kuljettajamestaruudet 2000–2004. Ferrari on päässyt juhlimaan valmistajien maailmanmestaruutta 16 kertaa eli useammin kuin mikään muu talli. Kauden 2007 maailmanmestaruus ratkesi valmistajien osalta jo hyvissä ajoin syyskuussa, mutta kuljettajien mestaruudesta käytiin tiukka taisto.

F1-kultaa suomalaiselle

Seitsenkertaisen maailmanmestari Schumacherin tilalle palkattu **Kimi Räikkönen** astui Ferrarilla suuriin saappaisiin. Kovan paineen alla hän osoitti olevansa täyttä rautaa: F1-kausi 2007 oli meille suomalaisille mitä antoisin. Kaiken kruunasi Räikkösen saavuttama maailmanmestaruus, joka ratkesi jännittävällä tavalla vasta viimeisessä osakilpailussa.

Ferrari saavutti valmistajien maailmanmestaruuden myös kaudella 2008, mutta kuljettajien osalta Kimin maailmanmestaruus on Ferrari-kusken viimeisin (15.) Neljän viime vuoden ajan MM-pokaalin on pokannut ylivoimaiseen tapaan Red Bullin **Sebastian Vettel**.

Kimi Räikkönen palasi Ferrarin F1-kuljettajaksi kaudella 2014. Tuoreen tiedon mukaan hän saanee ensi kaudelle tallikaverikseen tähtikuljettaja Sebastian Vettelin. Jännitystä on siis luvassa: legendaarisen Scuderia Ferrarin nykyinen tallipäällikkö **Marco Mattiacci** voi odottaa huipukaksikoltaan mitä vain!

Svensk resumé

Den insamlingskampanj som Suomen Moneta arrangerat till förmån för vårt lands krigsveteraner har redan samlat in över 100 000 euro och jag vill därför rikta ett varmt tack till alla som deltagit. Insamlingen fortsätter – du har ännu en chans att hjälpa krigets hjältar.

Idrottsmän är en litet annan typ av hjältar, men hjältar likaså. De sliter och kämpar och representerar Finland på internationella arenor världen över.

En av de mest populära nulevande idrottshjältarna, Teemu Selänne, har nyligen inlett samarbete med Suomen Moneta. Moneta kommer att producera Teemu Selänne minnesprodukter som säljs till förmån för finsk idrott.

Finländarnas idrottsintresse återspeglar sig också i samlarvärlden. De mynt, medaljer och övriga idrottsrelaterade samlarobjekt som Moneta producerar ökar i popularitet för varje år som går. Listan på samarbetspartners är också lång: allt från långdistanslöparen Lasse Virén till backhopparen Matti Nykänen och spjutkastaren Antti Ruuskanen – alla har de förevigats med Suomen Monetas samlarobjekt.

Vänliga hälsningar,

Janne Häkkinen
Landschef, Suomen Moneta

Över 100 000 euro till krigsveteranerna

Tidigare i år inledde Suomen Moneta i samarbete med Veteranerna från våra krig en insamlingskampanj till förmån för landets mindre bemedlade krigsveteraner. Intäkterna används bland annat till mediciner, hemhjälp, anskaffning av hjälpmedel samt till rehabilitering och rekreation. Målet för insamlingen är 150 000 euro och redan nu har över 100 000 euro samlats in. Kampanjen fortsätter.

Minnen från kriget

Under insamlingskampanjens gång har Suomen Moneta haft förmånen att träffa ett flertal krigsveteraner, både kvinnliga och manliga, som delat med sig av sina krigsminnen. Gemensamt för veteranerna är att oberoende vilka uppgifter de hade under kriget, bär de alla med sig starka minnen från den tiden. **Juhani Sääski** skadades i strid och blev lämnad bakom fiendens linjer, medan **Raili Ikonen** tvingades lämna hus och hem efter sig: "Allt blev kvar. Jag hade velat ta dockan med mig, men min mamma sade att nej, den lämnar vi kvar i fönstret, du får den sen när vi kommer tillbaka. Men vi kom aldrig tillbaka", berättar Raili.

Finska mynt – 150 år

I år har det gått 150 år sedan Finland fick en egen myntenhet, den finska marken. Medan de första sedlarna sattes i omlopp redan tidigare, var det först i oktober 1864 som de första (silver)mynten präglades och levererades till Finlands Bank. 1918 stiftades en ny myntlag som förändrade myntens utseende. På framsidan ersattes den ryska dubbelörnen med det finska lejonvapnet, medan baksidan fick ax- och barrträds grenar som symboler för Finlands näringsliv.

Teemu Selänne #8

Ishockeyspelaren **Teemu Selänne** behöver ingen närmare presentation. Suomen Moneta är stolt över att kunna inleda ett samarbete med NHL-legendaren för att producera Teemu Selänne minnesprodukter. När du köper ett Selänne samlarobjekt i guld får du också **Ari Mennanders** mastodonta och välskrivna Selänne-biografi, Teemu, på köpet.

Spjutkastaren Antti Ruuskanen offentliggjorde sin egen samlarutgåva

I september besökte EM-guldmedaljören och OS-bronsmedaljören **Antti Ruuskanen** Suomen Monetas kontor i Helsingfors. Ruuskanen var på plats för att offentliggöra det samlarobjekt som Suomen Moneta låtit prägla för att uppmärksamma hans idrottsliga framgångar. Ruuskanen var glad och stolt över uppmärksamheten, men konstaterade samtidigt att allt är resultatet av många års hårt arbete. Antti berättade att han trivs och presterar bäst när det verkligen gäller: "Ju hårdare press, desto bättre flyger spjutet. Om jag är skadefri så tycker jag bättre om att kasta i större tävlingar. Det är klart att jag är nervös, men det hör till saken och det gäller att inte låta nervositeten förvandlas till rädsla", konstaterar Ruuskanen.

Marskalk Mannerheim – ny bok och nya stiliga samlarobjekt

Finlands marskalk **Carl Gustaf Emil Mannerheim** uppmärksammas med nya samlarobjekt i guld och även med en ny, intressant bok skriven av krigshistorikern **Ohto Manninen**. Samlarutgåvan i guld präglas i Schweiz och ges ut i två olika storlekar: den ena väger 2,5 gram och den andra 10 gram. Boken sträcker sig över 50 faktaspäckade sidor, den är rikligt illustrerad och med hård pärm. Köparen av samlarutgåvan i guld får boken på köpet.

Minnesmunt till President Martti Ahtisaari

I augusti fick Suomen Monetas representanter audiens hos presidenten och fredspristagaren **Martti Ahtisaari**. Under tillställningen överräcktes Ahtisaari-minnesmyntet i guld till presidenten, som sade sig vara glad över att jubileumsmynten haft en fin åtgång. Presidenten berättade om sitt fortsatta mycket intensiva arbetsschema och delade frikostigt med sig av sina erfarenheter och åsikter. President Ahtisaari visade också stolt upp de färggranna och vackra tavlor som han personligen mottagit av den legendariske tidigare sydafrikanske presidenten **Nelson Mandela**.

Vuoden 2014 uutuusrahasarjat

Vuosi 2014 lähenee loppuaan ja Suomen Rahapaja julkaisee vuoden viimeiset rahasarjat:

Proof-rahasarja 2014

Vuoden 2014 Proof-rahasarja kerää yhteen tämän vuoden suomalaisrahat tyylikkääseen kokonaisuuteen. Mukana ovat myös molemmat tämän vuoden erikoiskakkoset – proof-laatusina tietenkin! Rahasarjoja tehdään vain 1200 kappaletta, joten toimithan nopeasti mikäli haluat varmistaa itsellesi tämän upean uutuuden!

Laatu: **Proof**

Vuosileima: **2014**

Lyöntimäärä: **1200 kappaletta**

Hinta: **93 euroa (+ toimituskulut 6,50 euroa)**

2014 BU II-rahasarja

Vuoden toinen BU-rahasarja kunnioittaa metallirahaa, joka on pitänyt sitkeästi pintansa, vaikka ostosten tekeminen on siirtynyt enemmän ja enemmän sähköiseen muotoon. Vuoden 2014 BU II-rahasarja sisältää kaikki Suomen tämän vuoden euromääräiset lyönnit. Tavallisen kahden euron sijasta mukaan ovat kuitenkin päässeet molemmat tämän vuoden erikoiskakkoset – Tove Jansson ja Ilmari Tapiovaara.

Laatu: **BU**

Vuosileima: **2014**

Lyöntimäärä: **7 000 kappaletta**

Hinta: **30 euroa (+toimituskulut 6,50 euroa)**

Vuosi 2014 on tarjonnut myös muita upeita rahasarjoja, jotka löydät parhaiten osoitteesta www.suomenmoneta.fi/rahasarjat tai soittamalla asiakaspalveluumme **010 80 80 40**

PS. Nähtävillä on myös täysin uusi Teemu Selänne -rahasarja, joka on saatavilla ainoastaan Suomen Monetan kautta!